

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Dicső Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Ormay Gábor és dr. Kovács Katalin jogtanácsosok által képviselt Vám-és Pénzügyőrség Észak-magyarországi Regionális Parancsnoksága alperes ellen jövedéki ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon 11.K.20.173/2007. számon indult 2007. március 23-án kelt 11.K.20.173/2007/5. sorszámú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes részéről 6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 11.K.20.173/2007/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A vámhatóság - jövedéki törvénysértés elkövetése miatt - kötelezte a felperest 6.028.300 Ft jövedéki bírság megfizetésére.

A felperes a vámhatósághoz 2006. augusztus 11-én benyújtott méltányossági kérelmében kérte a jövedéki bírság 300.000 Ft-ra történő mérséklését és ennek megfizetésére 60 havi kamatmentes részletfizetés engedélyezését.

Az első fokú hatóság a 2526/3-2006. FVH számú határozatában a felperes kérelmét elutasította. Érdemi döntését az adózás rendjéről szóló, többször módosított 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban Art.) 133. § (4) bekezdésében, 134. § (1) bekezdésében foglaltakra alapította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2006. november 16. napján hozott 3280/1-2006. számú határozatában az első fokú határozatot helybenhagyta. Megállapította, hogy az első fokú hatóság mérlegelési jogkörben hozott döntése megalapozott. A felperes családjának igazolt jövedelme 126.100 Ft, amelyből az egy főre eső jövedelem 21.000 Ft. A környezettanulmány adatai alapján

azonban a felperesnek és családjának megélhetési körülményei rendezettek, bevételei és kiadásai nincsenek összhangban. A felperes által hivatkozott 7001/2005. számú APEH irányelvet a 7004/2006. számú APEH irányelv hatályon kívül helyezte, az abban foglaltak egyébként sem jelentenek kötelező jogforrást a vámhatóság számára. A felperesnek felróhatóan került sor a fizetési kötelezettség előírására és a végrehajtási eljárás megindítására. Az állami költségvetéssel szemben fennálló köztartozás megfizetése Alkotmányban rögzített állampolgári kötelezettség. "A bírság összegének jelentős csökkentése és időben való elhúzása annyira eltúlzott, hogy az csak a köztartozás elkerülésére irányul." A méltányosság gyakorlása a hatóság számára nem kötelezettség, hanem jog, és jelen esetben a kérelem teljesítését indokoló tényezők nem állnak fenn.

A felperes keresetében a határozatok hatályon kívül helyezését, és az első fokú hatóság új eljárásra kötelezését kérte. A felperes azzal érvelt, hogy az Art. 133. § (4) bekezdésében és 134. § (1) bekezdésében meghatározott törvényi feltételek esetében fennálltak, az alperes a 7004/2006. számú APEH irányelvben foglaltakra figyelemmel köteles lett volna a méltányosság gyakorlására.

A megyei bíróság a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy az alperes jogszerűen rögzítette, a méltányosságból történő adó-elengedés nem jelentheti a szankció megkerülését, mivel ebben az esetben a jövedéki bírság alkalmazása a jogellenes cselekmények elkövetőivel szemben nem jelentene kellő visszatartó erőt. Az alperes nem volt köteles alkalmazni az APEH irányelvet, határozata megfelel a mérlegelési jogkörben hozott határozat követelményeinek, ennél fogva nem jogszabálysértő.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte annak hatályon kívül helyezését, kereseti kérelme szerinti döntés meghozatalát. A felperes azzal érvelt, hogy a megyei bíróság nem tárta fel teljes körűen a tényállást, ezért a határozatok jogszabálysértők. Az alperes határozatából nem állapítható meg, hogy a méltányossági kérelem elutasítását vagy a végrehajtási eljárás felfüggesztését hagyja-e helyben. Az első fokú határozat pedig tévesen állapítja meg a jövedéki bírságot kiszabó határozat keltét. A keresettel támadott határozatok is megállapítják, hogy a család jövedelme és életszínvonala "a létminimum szintjén van", ebből pedig az következik, hogy a jövedéki bírságot nem tudja megfizetni.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati eljárásban nem lehet hivatkozni olyan új tényre, körülményre, jogcímre, amely az ezt megelőző eljárásnak nem volt tárgya. (Pp. 270. § (1) bekezdése, 275. § (1) bekezdése, BH 2002.283., BH 2002.447.)

A felperes keresetében, illetve az első fokú eljárás során a jogerős ítélet meghozataláig azokat az eljárási kifogásokat, amelyeket a felülvizsgálati kérelmében felvetett nem érvényesítette, ennél fogva ezeket a Legfelsőbb Bíróság a rendkívüli jogorvoslati eljárásban érdemben nem bírálhatta el.

Rámutat ugyanakkor e körben a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy a méltányossági kérelem tárgyában hozott határozatok bírósági felülvizsgálata során az irányadó jogszabályi rendelkezésekből következően nincs jelentősége annak, hogy a jövedéki bírságot kiszabó határozat keltezését illetően -egy napot - tévedett-e vagy sem a hatóság. Az alperes határozata továbbá rögzíti a helybenhagyott első fokú határozat számát, keltezését, és a rendelkező részben kifejezetten utal arra, hogy a méltányossági ügyben előterjesztett fellebbezés elbírálása tárgyában döntött. Az alperesi határozat indokolása formailag és tartalmilag egyaránt "méltányossági ügy"-ben hozott döntést tartalmaz.

Az alperes és a megyei bíróság helytállóan utalt arra, hogy a mérsétel tárgyában az alperes érdemi döntését mérlegelési jogkörében eljárva hozhatja meg, és az ilyen határozatok bírósági felülvizsgálatára nézve a Pp. 339/B. §-a tartalmaz szabályozást a következők szerint:

A mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatók, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik.

A megyei bíróságnak ezért a bírósági felülvizsgálatot e szabályra, valamint az Art. 134. § (1) bekezdése, 143. § (1) bekezdése szerinti rendelkezésekre figyelemmel kellett elvégeznie.

A felperes érvelésével ellentétben a megyei bíróság hivatalból bizonyítást nem rendelhetett el, mivel ezt a perbeli esetben a törvény nem engedi meg (Pp. 164. §, 336/A. §). A közigazgatási eljárás továbbá nem hivatalból, hanem kérelemre indult, és a felperes nem a tényállást, hanem az abból levont ténybeli és jogkövetkeztetéseket, a bizonyítékok okszerű értékelését vitatta.

Utal a Legfelsőbb Bíróság arra is, hogy kérelemre indult eljárásban nem a hatóságot, hanem a kérelmezőt terheli a kérelem teljesítését megalapozó tények, adatok, körülmények bizonyítása, a bizonyítékok szolgáltatásának kötelezettsége. A közigazgatási

perben továbbá a fizetési könnyítéssel kapcsolatos rendelkezés - az Art. kizáró rendelkezése értelmében - nem vitatható, csak a tartozás mérséklése tárgyában hozott érdemi döntés bírósági felülvizsgálatát lehet kérni (Art. 143. § (1) bekezdése).

Az APEH irányelv nem jogszabály, ebből következően a bírósági felülvizsgálat során ennek megszegésére alapítottan jogszabálysértés nem állapítható meg (1987. évi XI. törvény 1. § (1) bekezdése).

Mérséklés, illetve elengedés csak abban az esetben engedélyezhető, ha a mérsékelni kért összeg megfizetése "a kérelmező és a vele együtt élő közeli hozzátartozók megélhetését súlyosan veszélyezteti". Ez az a törvényi feltétel, amelyet a hatóságnak a méltányosság gyakorlásra irányuló kérelem elbírálása során szem előtt kell tartania, és amit a kérelmezőnek kell igazolnia.

A Legfelsőbb Bíróság az iratokból - a megyei bírósággal egyezően - azt állapította meg, hogy az alperes alappal hivatkozott arra, hogy a felperes által szolgáltatott valamint a környezettanulmány alapján rendelkezésre álló adatok azt mutatják, hogy a család havi rendszeres jövedelme és kiadásai nem állnak összhangban. A környezettanulmányból megállapíthatóan a felperes megélhetési körülményei rendezettek, ennél fogva okszerűen és helytállóan vontak le az alperes és a megyei bíróság is azt a ténybeli és jogkövetkeztetést, hogy a felperes nem szolgáltatott a kérelem bírálásához, teljesítéséhez teljes körűen és megfelelően adatokat.

A kifejtettekre figyelemmel a megyei bíróság kizárólag azt állapíthatta meg, hogy az alperes határozata a felülvizsgálati kérelem által vitatott körben nem jogszabálysértő. Ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati perköltség megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárási illetékre vonatkozó ítéleti rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-ában foglaltakon alapul.

Budapest, 2008. június 12.

Dr. Madarász Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Kárpáti Magdolna sk. előadó bíró, Dr. Danziger Éva sk. bíró